

Åtgärdsprogram mot buller i Lunds kommun 2024-2028 - Remiss

Kultur- och fritidsnämndens yttrande

Kultur- och fritidsnämnden anser att åtgärder mot buller är viktigt. Som programmet anger är det angeläget att kunna säkerställa en god ljudmiljö för Lunds kommuns invånare, inte minst för barn och unga.

Hälsoeffekter

Buller är den påverkan på miljön som påverkar flest människors hälsa negativt bland annat genom påverkan av uppmärksamhet, sömn, vila, prestationsförmåga och inlärning. Buller är ett allt större problem för många människor både i bostaden, på arbetsplatsen och under fritiden.

I Lunds kommun finns mål för en hälsosam miljö uppsatta i LundaEko samt kommunens program för social hållbarhet. Där ett av målen handlar om att kommuninvånare inte ska utsättas för buller.

Utgångspunkten avseende hälsoeffekter i åtgärdsprogrammet bör enligt kultur- och fritidsnämnden vara barn och ungas rätt till en god hälsa. Att minska skadligt buller har flera goda effekter för barn och ungas hälsa, det kan förbygga hälsoproblem i framtiden men det är även viktigt för att barn och unga här och nu då det skapar bättre förutsättningar att utvecklas, bra sömn ger till exempel bättre resultat i skolan. Nämnden ser även potentiella synergieffekter kring ungas psykiska ohälsa då dålig sömn är en av faktorerna som kan skapa psykisk ohälsa.

Omfattning

Kultur- och fritidsnämnden anser att åtgärder och mål i åtgärdsprogrammet kräver ytterligare utveckling och samordning av ett systematiskt och kontinuerligt arbete, för att skapa en sammanhållen, hållbar och god ljudmiljö i Lunds kommun. Helhetstänk och samverkan inom kommunen är en förutsättning för framgångsrikt arbete.

Det framkommer inte på ett tydligt sätt om barnets bästa eller barnkonsekvensanalys har applicerats samt om det tagits särskild hänsyn kring barn och unga med funktionsnedsättning i just urvalet av skolor. Det är en målgrupp som i större utsträckning än andra upplever ljudkänslighet och påverkas negativt.

Mål

Utifrån kultur- och fritidsnämndens samordningsansvar för friluftsförhållanden och föreningsfrågor välkomnas det fortsatta målet avseende parker och rekreationsområden samt torg och liknande platser. Nämnden ser positivt på att samtliga prioriterade parkområden är centrala platser i barn och ungas liv och utveckling.

I kommunen finns friluftsområden, parker och rekreationsytor i tätorter där god ljudmiljö utgör en särskild kvalitet. Tillgången till relativt tysta natur- och grönområden är därför av vikt för människors hälsa och välbefinnande, inte minst i områden av betydelse för rekreation och friluftsliv. En samlad analys av bullernivån i naturområdena i Lunds kommun har ännu inte gjorts, något som var ett mål i föregående åtgärdsprogram.

Att prioritera skolans utemiljö, parker och rekreationsområden kan stärka de positiva hälsoeffekterna av lek och rörelse hos framför allt barn och unga.

Ur ett kultur- och idrottsperspektiv vill kultur- och fritidsnämnden betona att det är viktigt att vid åtgärder som syftar till att förbättra ljudmiljön också ha i åtanke att kultur- och idrottsverksamheter stundtals låter mycket och behöver få göra det. För att skapa och bibehålla en attraktiv, relevant och mångfacetterad stadsmiljö kan ljudintensiva verksamheter behöva prioriteras. Tysta och lugna områden behövs, liksom ljudintensiva vid udda tider på dygnet – en stadsmiljö bör kunna rymma de båda, samt hela spännvidden däremellan. Åtgärdsprogrammet lyfter hur parkers betydelse kan komma att öka i framtiden på grund av att staden förtätas. Förtätningen innebär också en risk att med en prioritering av tystare bostadsområden bygga bort de kultur- och idrottsverksamheter, exempelvis livescener eller arenor, som gör staden levande och intressant. Principer om kulturljudzoner bör fastställas för att minska den risken.

En viktig förutsättning för ett hållbart kultur- och fritidsliv är hållbara transportmedel som främjar hälsa och ökar jämlikhet. När mängden motorfordon i tätbebyggda miljöer minskar förbättras både luftkvaliteten

och bullerproblem. Minskad mängd motorfordon och minskad trafik över lag är inget som idag lyfts i åtgärdsprogrammet mot buller. Dessa effekter bör vägas in när åtgärder för minskat buller värderas.

Kultur- och fritidsnämnden välkomnar slutligen både fortsatta kartläggningar av skyddsvärda miljöer och fortsatta bullermätningar med medföljande åtgärder för att säkra en god ljudmiljö för Lunds kommuns invånare.